

SLOVENSKI ODPRAVI NA PUMORI IN NUPTSE, SOSEDNJI GORI STREHE SVETA MOUNT EVERESTA

TRAGIČNA JUNAŠKA HIMALAJSKA ZGODBA

MARJAN RAZTRESEN

To je bila ena od najbolj žalostnih tiskovnih konferenc, kar jih je pripravila Planinska zveza Slovenije po vrnitvi ene od zelo uspešnih slovenskih alpinističnih odprav v Himalajo: na ljubljansko letališče Brnik sta se 12. novembra z odprave čez dotlej še nikoli preplezano zahodno steno 7861 metrov visokega Nuptseja, soseda Mount Everesta v nepalski Himalaji, vrnila njen zmogovalec **Tomaž Humar** in alpinist **Marjan Kovač**, medtem ko je Humarjev soplezalec na vrh gore **Janez Jeglič** ostal nekje na prepadnih strminah te gore. Potem ko je bilo delo pravzaprav opravljeno, ko so bile preplezane tri stene in doseženi trije himalajski vrhovi, Lobiče, Pumori in Nuptse, je z vrha tretjega najverjetneje orkanski sunek vetra dobesedno odpihnil nesrečnega vrhunskega plezalca Janeza Jegliča prek prepadne 2500-metrške stene.

VISOKA CENA ZA VELIK DOSEŽEK

Tiskovni konferenci in sprejemu v podjetju Avto Debevc v Mengšu, ki je generalni sponzor Tomaža Humarja, je kljub dokaj poznim večernim uram in zelo deževnemu vremenu prisostvovalo okoli sto ljudi, od tega še najmanj novinarjev. Med prisotnimi je bilo nekaj alpinistov, med njimi **Viki Grošelj**, **Roman Robas**, **Bojan Pollak** in **Tomaž Jamnik**.

Tiskovno konferenco je uvedel načelnik Komisije za odprave v tuja gorstva in podpredsednik Planinske zveze Slovenije **Tone Škarja**, ki je dejal, da so želje ob odhodu vsake odprave v visoke gore in nevarne stene take, da bi odprava prišla na vrh, da bi ji to uspelo čim varneje in da bi se predvsem vsi zdravi vrnili domov. »To pot je bilo tako,« je dejal, »da je bila za velik dosežek slovenske odprave plačana visoka cena. V stene, v kakršno sta šla Jeglič in Humar, je mogoče na eni odpravi oditi le trikrat ali štirikrat, ker večkrat v takih razmerah, kakršne so tam, ni mogoče preživeti. Janez Jeglič ni bil zrtev lastne napake; to pot se je vnovič pokazalo, da je Himalaja tako nenaklonjena ljudem, da se najhujše lahko pripeti celo najboljšim, kakršen je Jeglič

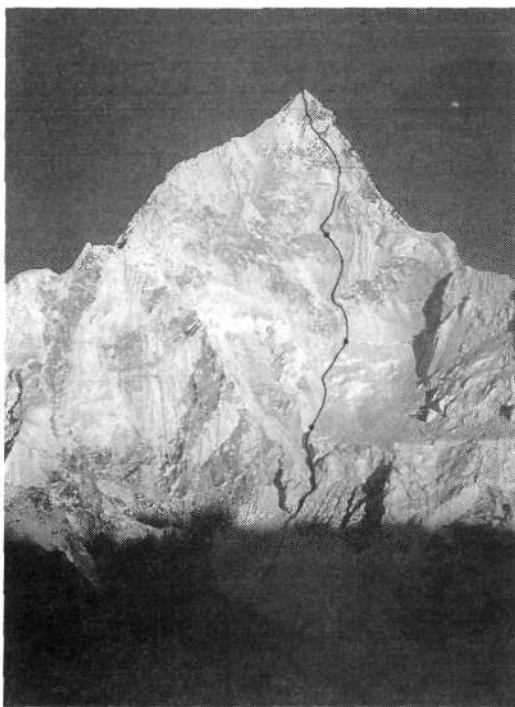
Bil je vrhunski slovenski in svetovni alpinist: Janez Jeglič

prav gotovo bil. Ljudje, ki ostajajo v dolinah, se tega ne zavedajo in so prepričani, da se kaj tako hudega lahko zgodi le slabše pripravljenim. Doslej se je že pogosto pokazalo, da se vse najhujše lahko pripeti vsakemu, ki v Himalaji išče najtežavnejše cilje. Nič se ne more zgoditi le takim, ki se iz Slovenije odpravijo, na primer, na osemtisočak Šišo Pangmo, tam vidijo, da je to mnogo višja in nevarnejša gora, kot so si bili predstavljali, se v njene stene sploh ne odpravijo in se s takega planinskega izleta vrnejo domov. Zahodna stena Nuptseja, 2500 metrov ledene, zasnežene, skalnate in močno prepihane navpičnice, je bila dolgoletna želja Janeza Jegliča in nekoliko krajša želja Humarja in Kovača, ki so se je resno lotili.«

KAMNIČANI NA VRHU PUMORJA

Iz prve roke so potem prisotni na tiskovni konferenci poslušali, kaj se je dogajalo na dveh odpravah, katerih

*Vesele, duhovnega bogastva polne
božične praznike
in v vseh pogledih srečno, zdravo, uspešno novo leto 1998,
ko naj bi se izpolnile največje želje,
želita uredništvo in uprava
Planinskega vestnika*

Nuptse z vrisano smerjo po zahodni steni, ki sta jo preplezala Janez Jeglič in Tomaž Humar

vodja je bil Tomaž Humar, na kamniški odpravi na 7165 metrov visoki Pumori in na »odpravi treh« čez zahodno steno na 7861 metrov visoki Nuptse.

Člani obeh odprav so z Brnika odpotovali 10. septembra in že šest dni pozneje z letališča v Lukli odšli proti Kumbuju. Po manjših vmesnih aklimatizacijskih turah so 24. septembra pod Pumorijem na nadmorski višini 5400 metrov postavili bazni tabor, komaj tri dni pozneje pa so se Humar, Jeglič in Mehičan **Carlos Carsolio**, stari znanec naših plezalcev, ki se je Slovencem pridružil, da bi z njimi preplezal stene na obe Everestovi sosedji, za aklimatizacijo odpravili na goro Lobeče. Na vzhodni vrh, visok 6119 metrov, so po dotlej še nepreplezani 900 metrov visoki težavni severozahodni steni priplezali 30. septembra in se 1. oktobra vrnili v bazni tabor. Spotoma so se že v slabem vremenu ob vrnitvi ustavili v vasiči Lobeče, kjer stoji tako imenovana italijanska piramida in kjer ta čas živi **Gianpietro**, ki ima poleg radijskih postaj tudi satelitski telefon, s katerim komunicira s svetom.

Ta čas so **Cene Berčič, Franc Osolnik, Damjan Kočar, Viktor Tersoglav**, Marjan Kovač in zdravnik **dr. Franci Kokalj** na Pumoriju na nadmorski višini 6200 metrov postavili še drugi tabor in opremili del nove smeri. Ko se je deveterica slovenskih plezalcev lotila te gore, ko so nekateri od njih priplezali že do višine 6200 metrov in tam pritrčili šotor, da bi iz njega po jugovzhodni steni plezali na vrh gore, so zvedeli, da se je nad njimi zgodila huda nesreča, v kateri naj bi trije slovaški alpinisti umrli, edini preživeli, Milan po imenu,

pa naj bi bil v hudih težavah. Po skrajno napornem reševanju so ga Slovenci spravili v dolino, že med sestopanjem pa je mladeniča, ki je bil v zelo slabem stanju, vzel v oskrbo dr. Kokalj.

Ker se je čas, predviden za plezanje na vrh, začel iztekati in ker vreme ni bilo prav dobro, se je odprava na vrh gore odpravila po normalni smeri. Tako so Humar, Jeglič, Kovač in Carsolio, ki naj bi jim bila ta gora aklimatizacijski vzpon za plezanje na Nuptse, ter Berčič in Kokalj 15. oktobra okoli 10. ure priplezali na vrh in se po isti smeri vrnili v bazni tabor. S tem se je kamniška odprava končala in se je sklenila vrniti domov. Prav tako si je premislil tudi Carsolio: vreme je bilo prav slabo, stena Nuptseja je bila nevarnejša, kot si je bil prej predstavljal.

VELIKO MOŽNOSTI ZA NEUSPEH

Iz baznega tabora so odšli Kamničani, prav tako so zaradi močnega neprestanega sneženja in hudih vetrov svoje bazne tabore izpraznili člani drugih odprav okoli Everesta. Odnehal je tudi sloviti južnotirolski alpinist **Hans Kammerlander**. Med 19. in 25. oktobrom je bilo tako pošastno vreme, da je Janez Jeglič, ki je skušal ničkoliko dni pregovorno slabega vremena v Patagoniji, večkrat dejal, kako je bilo v Patagoniji vendarle prijetneje. Trojica je vendarle čakala severni veter, ko bi bilo sicer občutno hladnejše, vendar stabilnejše vreme, v kakršnem bi se našim plezalcem ponudila edina priložnost za plezanje po tej nevarni steni.

V nedeljo, 26. oktobra, se je vreme končno toliko uredilo, da je trojica zapustila bazni tabor in odšla do nadmorske višine 5200 metrov, pod vznožje zahodne stene Nuptseja, in tam prenočila. To noč se je poslabšalo zdravstveno stanje že prej bolnega Marjana Kovača, ki je imel težave s pljuči, tako da se je vrnil v bazo, Humar in Jeglič pa sta 27. oktobra ob šestih zjutraj vstopila v 2500 metrov visoko malone navpično in izredno nevarno steno. »Zavedala sva se, da so v takih stenah možnosti za neuspeh zelo velike,« je pripovedoval Humar, »vendar sva računala, da bova imela srečo in da nama bo uspelo.«

Štiri ure sta plezala v labirintu ledeniških razpok in skrbno opazovala, kako se desno nad njima neprestano podirajo velikanske klade ledu in skal v predelu stene, imenovanem Orient Express. Sklenila sta plezati po varnejšem, a zelo strmem ozebniku, kjer je bil zelo trd led. Na ramah sta imela težka nahrbtnika, v katerih sta nosila najmanj za deset dni hrane in vso najnujnejšo opremo. Po zelo težkem ledeniku sta dosegla ta ozebnik, pod ledenim odlomom na nadmorski višini 5900 metrov postavila šotor in v njem preživela vetrovno noč.

ZADNJA PRILOŽNOST ZA VRH

Naslednje jutro, 28. oktobra, sta v slabem vremenu šele ob 11. uri nadaljevala pot in si razmeroma zgodaj popoldne na nadmorski višini 6300 metrov postavila svoj šotorček v ledeniški razpoki, da ju ponoči ne bi pometlo iz stene. Kljub temu sta dobro čutila viharno noč,

ko jima je pošteno zasulo šotor, ki sta ga 29. oktobra zjutraj odkopala in spet do zgodnjega popoldneva plezala po kombinirani lednoskalni steni. Na strmem zasneženem in deloma poledenelem pobočju sta si v treh urah dela zgradila škarpo: eden je spodaj rezal trde snežne bloke in jih podajal drugemu, ki jih je zlagal v polico, na katero sta postavila šotorček in ga z lednimi vijaki 6700 metrov visoko pritrdila v pobočje ter tam preživela vetrovno in plazovito noč, ko je v bazi padlo 20 centimetrov snega.

Plezalcema v steni je ta noč precej polomila in raztrgala šotor, ki sta ga zjutraj odkopala, ga popravila in ves dan 30. oktobra zaradi prav slabega vremena preždeli v njem. Ta dan sta izkoristila vsaj toliko, da sta po radijski postaji poklicala Gianpietra, ki jima je za naslednji dan napovedal kar obetavno vreme: vetrovno bo sicer, je dejal, vendar stabilno vreme. Najresneje jima je hkrati svetoval, naj kolikor le moreta pohitita, ker se vreme slabša.

Zmagovalca 2500 metrov visoke stene Nuptseja Tomaž Humar in Janez Jeglič pred odhodom na odpravo

Ko sta se zadnje zgodnje oktobrsko jutro zbudila, sta se trdno odločila: če ta dan ne preplezata stene, je to pot ne bosta in se bosta nujno morala vrniti. Ob optimi-

namesto komentarja

ZAKAJ V GORE

Preprosto vprašanje, ki si ga ljudje že od nekdaj postavljajo in na katerega lahko odgovori vsakdo in nihče. To je vprašanje, ki ima lahko neskončno mnogo odgovorov in nobenega. Prepogosto slišimo: v gore hodim, ker tam so. Ker v njih najdem sebe, si spočijem od natrpanega vsakdana utrujeno glavo, ker doživim z njimi umirjen ritem življenja. Esteti pravijo: ker je v njih lepota. Ambiciozni, ker jim predstavljajo izziv premagovanja objektivnih ovir in subjektivnosti njihovega duha. Fotografom predstavljajo prispodobo predmeta, ki izžareva včasih krutost, nedostopnost, našopirjeno mogočnost, zopet drugič lepoto in ljubezen do ljudi, velikokrat pa samo posnetek za spomin. Še več pa je ljudi, ki odgovora na zastavljeno vprašanje ne najdejo.

Bolj ko se poglobljamo v razmišljanje, zakaj tja, bližje so nam gore. In navsezadnje: ali nam je sploh potrebno iti tja? Kaj nismo ob mislih nanje že tam? Smo in nismo! Misli namreč pogosto niso nič več kot nekaj naključnega, kar spet mine, ne da bi za sabo pustilo sledove. In misli imajo svoje mrtve in žive čase. Misel, ki jo srečamo na tej poti, oživi šele tisti hip, ko se ji pridruži nekaj, kar ni več mišljenje, ampak čutimo njeno resnico. Stik stopala s skalo nam zbudi spoznanje, da smo tam, da ji pripadamo – kakor novorojenček, ko prvič občuti materino toplino telesa. To veliko spoznanje se le napol dopolni v svetlobnem krogu možganov, z drugo polovico pa je v temnih tleh najgloblje notranjosti in je predvsem duševno

stanje. Doživljanje gorá je torej povezano s fizično prisotnostjo telesa in našim živim razmišljanjem.

Ne smemo pozabiti na literate, ki svojih misli občutenja gorá ne prelivajo na papir sredi gora. Njihova dela nastajajo doma v miru, ko se jim za zaprtimi očmi zopet prikaže podoba gorá. Ali ni tukaj nevarnosti, da nam misli pod vplivom drugačnega okolja spletajo nova spoznanja, nam podajajo nove odgovore in zastavijo nova vprašanja? Gore torej lahko kljub enkratnemu obisku doživimo zahvaljujoč se svoji neskončni domišljiji večkrat.

Tukaj lahko najdemo tudi odgovor, zakaj se vračamo na ista mesta, hodimo po istih poteh, čeprav smo jih prehodili že ničkolikokrat: zemlja nam ponuja vedno nova odkritja, nove izzive. Misli spodbujajo fizično aktivnost, ta pa oživi misel, ki zopet išče nova vprašanja in odgovore.

Gotovo je videnje lepote posledica prijetnega doživlja v naši notranjosti. Z mislimi doživimo, s čutili začutimo in zopet nam misli potrdijo ali ovržejo predstavo o lepem. Prav tako lahko fotograf, slikar, kipar iztisne podobo svojega občutja do gorá. Njegova stvaritev je le posledica predstav in občutij, ki si jih je izoblikoval v mislih, s fizično prisotnostjo pa jih potrdi ali ovrže.

Ustavimo se še pri ambicioznežu. Zavestno premaganje objektivnih preprek je pravzaprav preverjanje fizičnih sposobnosti. Vendar je prepreka premagana že prej, s samo odločitvijo o nameri.

Robert Musil pravi: Vem, reči so reči in bodo to najbrž vedno ostale; in jaz jih bom najbrž vedno videl zdaj tako, zdaj tako. Zdaj z očmi razuma, zdaj z onimi drugimi... In tega ne bom več poskušal primerjati med seboj...

Peter Fajfar

Trojica, ki je sestavljala mini odpravo v maksli steno: Marjan Kovač, Tomaž Humar in Janez Jeglič.

Foto: Dušan Malovrh

stični vremenski napovedi sta že uro po polnoči vstala, se temeljito pripravila na odločilni naskok in ob štirih zjutraj zapustila šotorček. Štiri ure pozneje sta si na nadmorski višini 7100 metrov v malodane brezvetrju, ko se je nad njima bočilo popolnoma jasno nebo, vzela kratek počitek in poklicala bazni tabor. Marjanu sta povedala, kje sta, da ju zelo zebe in da ne čutita nog («kar pa smo si tiste dni takointako neprestano pripovedovali in to ni bilo nič novega», kot je dejal Marjan Kovač takoj po vrnitvi v Slovenijo), Marjan pa jima je povedal, da ima Everestov vrh ribo, kar pomeni poslabšanje vremena.

ZMAGOVALCA NA VRHU STENE IN GORE

Po skalovju, snegu in ledu sta Humar in Jeglič hodila skupaj do pol dvanajstih, ko sta prišla do nadmorske višine 7500 metrov. Tam sta se dogovorila, da bosta plezala do dveh popoldne, potem se bosta obrnila ne glede na to, kako visoko in daleč bosta prišla, ker bi ju sicer hudo priganjal čas. Dogovorila sta se tudi, da v najboljšem primeru z vrha stene in z najbolj zahodnega vrha Nuptseja glede na opozorila Gianpietra in Marjana o napovedanem poslabšanju vremena ne gresta dalje, čeprav je bil nedaleč s tega vrha v dolgem grebenu Nuptseja drugi zahodni vrh Nuptseja, na katerem še ni stala človeška noga.

Tako je Janez, ki je plezal nekoliko hitreje, odšel naprej, Tomaž pa za njim. Na vrhu stene in na vrhu gore bi opravila, kar je bilo treba na cilju poti opraviti, fotografirala drug drugega, vrh in okolico, potem pa bi se skupaj vrnili v dolino.

»Janez mi je pomahal, ko je ob enih popoldne prišel na vrh,« je pripovedoval Tomaž, »potem me je še enkrat pogledal in izginil za rob. Sam temu nisem posvečal nikakršne pozornosti, ampak sem kolikor je bilo le mogoče pospešil korak. Toda ko sem bil četrta ure pozneje na vrhu stene in na drugem zahodnem vrhu Nuptseja, 7742 metrov visoko, sem s tega vrha videl kakšnih 150 metrov po grebenu proti prvemu zahodnemu vrhu gore sledi njegovih korakov, ki so se nenadoma nehale, njega pa ni bilo nikjer ...«

»Očitno se je odločil za prečenje vsaj teh dveh vrhov,« pravi Tomaž, »ko je bil še nikoli doseženi, pa vendar popolnoma nepomembni vrh tako blizu. Šel sem po

sledi, ki je peljala po izredno ostrem grebenu, na obeh straneh katerega so bili prepadi, in na njenem koncu videl v snegu le vključeno njegovo radijsko postajo ...«

Kričal je, natančno pregledal vsenaokrog, vendar o nesrečnem tovarišu ni bilo ne duha ne sluha.

JANEZ JE SKRIVNOSTNO IZGINIL Z VRHA

Vseskozi ga je skoraj do vrha stene s teleskopom opazoval tudi Italijan Gianpietro iz piramide v Lobučah pod temi gorami in se z njim dogovoril za intervju z vrha, ki bi ga Italijan po satelitskem telefonu poslal v svet. Marjan Kovač, ki je ves čas poslušal njen pogovor, mu je svetoval, naj se na vrhu ne zadržuje predolgo, ker grozi poslabšanje vremena. »Ob pol dvanajstih sem zadnjič govoril z njim,« nam je dejal Kovač. »Dejal je sicer, da ga zebe, sicer pa je deloval zelo sveže in nikakor utrujeno. Tudi sam sem ga z daljnogledom videl na vrhu, potem pa je izginil za rob.«

Tomaž Humar se je s konca sledi na grebenu vrnil na drugi zahodni vrh Nuptseja, ko mu je bilo popolnoma jasno, da je Janeza Jegliča odneslo dva kilometra in pol globoko pod steno; bodisi ga je presenetil močan sunek orkanskega vetra in ga vrgel z gore, bodisi se je odlomil kos napihanega snega in ga potegnil s seboj. Izginotje je, kot sta pripovedovala Humar in Kovač, vsekakor zavito v skrivnost, ki je najverjetneje ne bo uspelo nikoli nikomur razvozlati; vsekakor je izginil dobesedno z vrha.

Kolikor je bilo le mogoče, je Tomaž obdržal trezno glavo: najprej je podrobnosti, ki jih je opazil, sporočil Marjanu v bazo, potem je približno pol ure na vrhu fotografiral, nato je popolnoma brez hrane in pijače začel po isti smeri, po kateri sta bila prišla, sestopati in reševati golo kožo.

Ko je prišel na raz, se je znočilo – baterija pa mu ni gorela. Karseda previdno je taval okrog in okoli polnoči na srečo našel šotorček, iz katerega sta odšla navsezgodaj zjutraj. V njem je bilo nekaj malega hrane in napitkov ter plinski kuhalnik, na katerem si je kljub utrujenosti sklenil skuhati pijačo. Medtem ko mu je sveča nekoliko ogrevala šotorček in ko se je sneg talil, je za dremal in se okoli treh zjutraj zbudil – v plamenih. Kuhalnik je nekje ob strani spuščal plin, ki se je ob

sveči vžgal in načel šotor. Tako je Tomaž ostal dobesedno brez strehe nad glavo in vso noč so ga zasipavali plaziči, ki pa ga na srečo niso resno ogrozili.

TOMAŽEVA SREČA V NESREČI

Ta dan, ko se je rešil pred požarom, je imel ogromno sreče v nesreči. Odločil se je priti vsaj do ledeniške razpoke, kjer sta imela bivač, in ker nekega strmega dela stene ni mogel preplezati, se je preprosto vrgel čez ta del na tobogan snega ter se s cepinom ujel, sicer bi ga odneslo. Ko je bil že tik pred razpoko, se je nad njim podrla opast, ga zasula z ledom, snegom in kamenjem in ga pošteno potolkla, tako da si je potem v razpoki še dolgo brisal krvave rane. Ob petih popoldne je dosegel spodnji rob stene in že pred tem sporočil Marjanu, v kakšnem stanju je in da je brez baterije, v temi pa da si ne upa hoditi med ledeniški razpokami. Pod steno je Tomaž počakal, da je prišel Marjan z dvema Poljakoma in tako so vsi skupaj 2. novembra ob treh zjutraj prišli v bazni tabor, kjer je Tomaža naslednje jutro pregledal neki ameriški zdravnik.

Takoj zatem je odšel v najbližjo vasico Lobuče, od koder je po satelitskem telefonu sporočil žalostno vest v domovino.

Preživeli zmagovalec Nuptsejeve stene je imel tako močno omrznjene prste na nogah, da odtlej ni mogel sam hoditi. Nosači so ga odnesli do prvega večjega kraja Namče Bazar, od tod konji do poljskega letališča v Lukli, od koder je odletel v Katmandu, kjer ga je Ko-

vač takoj odpeljal v ambulanto na pregled, 12. novembra pa sta se Humar in Kovač prek Frankfurta vrnila v Ljubljano. Do trenutka, ko to poročamo, še ne vemo, kako bo z njegovimi štirimi prsti na nogah, ki so močno omrznjeni; zdravniki bodo vsekakor poskusili vse, da bi mu rešili največ, kar bo mogoče rešiti.

PISMO IRENE JEGLIČ

Na tiskovno konferenco takoj po prihodu obeh alpinistov iz Himalaje je podpredsedniku PZS Tonetu Škarji poslala Janezova soproga **Irena Jeglič** pismo, v katerem ga je prosila, naj bi ji ob prvi priložnosti izročil Janezove osebne predmete, ki sta jih prinesla njegova soplezalca, »predvsem pa zapiske, ki jih je ponavadi Janez pisal«.

V pismu je potem nadaljevala: »Rada bi povedala še nekaj besed o svojem ljubljenu možu in očetu najinih otrok.

Vsa ugibanja, zakaj se je to zgodilo, se mi zdijo nepotrebna. Jaz, ki sem spremljala njegove priprave na to odpravo, še posebno na duhovnem področju, verjamem, da je Janez storil le to, kar je čutil, da mora storiti. In če ga je Bog, ki je gospodar življenja in smrti, želel vzeti k sebi v večno kraljestvo miru, ki sva ga skupaj željno iskala, potem mu tudi jaz želim tega miru.

Toda ostaja še dan vere in upanja, da Janez še živi in se vrača k nam, ki ga imamo iz srca radi.

Hvala za vse dobre misli in molitve, ki nam jih v teh dneh poklanjate!«

KDO JE PRVI SLOVENEK, KI JE PREPLEZAL TRIGLAVSKO SEVERNO STENO?

90 LET SLOVENSKEGA VZPONA ČEZ STENO

STANKO KLINAR

(Iz tega se vidi, da se po pripovedovanju in ustnem prenašanju razne zgodbe spreminjajo in prilagajajo. So pa ... morda podzavestno še ostanek nagnjenosti k bajkam in mističnim razlagam zagonetnih dogodkov. Vsi smo še prevečkrat radi otroci, ki z odprtimi usti poslušajo pravljice svojih mamic in babic ali pa si jih ob bujni domišljiji – zlasti sredi mogočnih naravnih sil, npr. v gorah – sami izmišljajo.

Seveda so take grozljive zgodbe pogosto spremljale naša plezalska in zlasti reševalna pota. Ob večerih sta se, utrujenim v koči ali ob ognju v samotnem bivaku na prostem, domišljija in resničnost često prepletali. Pogosto smo kot lahkoverni vnuki svojo babico tudi mi zamaknjeno poslušali starejše domačine, naše reševalske tovariše in učitelje, ki so vedeli še za mnoge stare gorske »štornje«.

Dr. Miha Potočnik v knjigi Triglav, gora in simbol, 1979, str. 322.

Odgovor na nadnaslovno vprašanje zapisujejo slovenski planinski kronisti že domala sto let, vendar po mo-

jem mnenju prenačljeno in zelo pod vplivom »naravnih sil« in »bujne domišljije«, ki jih omenja **dr. Miha Potočnik** v tukajšnjem motu. Tak odgovor pa je lahko tudi že napačen.

Naslovno vprašanje je treba seveda brati na zgodovinskem ozadju izpred prve svetovne vojne. Triglav je v obeh svetih – če odmislimo Aljažev stolp, Kredarico in Aljažev dom – veljal malodane za nemško goro: nemške kočice, nemški kažipot, nemški »turisti« (kot so se hribolazci tedaj imenovali) – če odmislimo belo vrano **Kadiilnika** in peščico piparskih in drenovskih zagnancev, pa vzporedna samotarja individualista **Henrika Tumo** in **Janka Mlakarja** in še kako zvezdo nestalnico, vidno na planinskem nebu eno ali dve sezoni (npr. **dr. Stojca**, a tudi znatno trajnejšega **dr. Šviglja**), ki pa za tukajšnje razmišljanje o slovenski planinski zgodovini, enako kot Janko Mlakar, ni pomemben).

Triglavska severna stena, ki je bila tedaj globoko znatraj meja Avstro-Ogrske, ta pa je bila velika država s širokimi, tudi onkrajevropskimi obzorji – ta stena torej, ki so jo svetovljani dobro poznali in jo s svojimi ocenami uvrstili med najlepše in največičastnejše stene v Alpah, je privlačila predvsem (avstrijske) Nemce. Ko so leta 517